

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

Ս. Ջառկի տօնին առիթով, Ամեն. Ս. Պատ-
րիարք Հայրը ստացած է հետևեալ շնորհա-
ւորական հեռագիրներն ու նամակները. —

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆ
ՄԵՇԻ ՑԱՆՆ ԿԻՒԿԻՈՅ
ԱՆԹԻՒԱՍ — ԼԻԲԱՆԱՆ

Անթիլիաս, 27 Ապրիլ 1964

Թիւ 316/64

Ամենապատիւ

Տ. Սդիեկ Ս. Արքեպիսկոպոս

Բարեխնամ Պատրիարք Հայոց Սրուսաղեմի

Ս. Սրուսաղեմ

Ամեն. եւ Սիրելի Սդիայր ի Քրիստոս,

Տեսա՞ն Մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Ս. Յա-
րութեան Հրաւարտ Տօնին առթիւ կր փու-
թանք ներկայացնել Ձերդ Ամենապատու-
թեանդ մեր ջերմ շնորհուրութիւններն ու
լուսալոյս մաղբանքները:

Ի բոլոր սրէ կ'աղօթենք առ բարձրեալն
Աստուած որ ամբարժ ու անասան պահէ
ու պահպանէ Հայոց. Առաքելական մի եւ
անբաժան Ս. Եկեղեցին ու Նուիրապետական
Ս. Աթոռները եւ բարօր ու եղջանկալից
կեանք պարգեւէ մեր ազնուական Հայ ժո-
ղովուրդին:

Մաղբելով Ձեզի քաջառողջ կեանք եւ
կատարեալ յաշոգութիւն Ձեր եկեղեցանուէր
բոլոր ծաղիւրներուն ու ձեռնարկներուն,

Մեզմէ եղբայրական սիրոյ ջերմ ողջունելու

Աղօթակից

ԵՈՐԴԵՆ Ա.

Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ

ՎԱՏԻԿԱՆԻ Բ. ՏԻԵՋԵՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԻՒՆ

Վաթիկան Քաղաք, 29 Ապրիլ 1964

Նորին Ամենապատուութիւն

Սդիեկ Տէրեքեան,

Պատրիարք Սրուսաղեմի

Հայկական Առաքելական Եկեղեցւոյ.

Ձերդ Ամենապատուութիւն,

Ինձի համար պատիւ է Սուրբ Հօր՝ Պօղոս
Ջ. Պապի կողմէ յանձնարարուած ըլլալ Ձերդ

Ամենապատուութեան փոխանցելու ներփակ-
եալ նամակը:

Այս կ'ընենք բերկրանով, եւ միաժամա-
նակ Ձերդ Ամենապատուութեան կը յայտնեմ
եղբայրական լաւագոյն մաղբանքներս Մեր
Տիրոջ Յարութեան տօնին առիթով, եւ կ'ա-
ղօթեմ որ Աստուած Ձեզի եւ Ձեր հաւա-
սացեալ ժողովուրդին լիովին շնորհէ Փրկչի
Յարութեան ուրախութիւնը:

Անկեղծօրէն Ձերդ ի Քրիստոս

ՕԿԻՒՍՏԻՆ ԿԱՐՏԻՆԱԼ ՊԵՒ

Նորին Ամենապատուութիւն

Սդիեկ Տէրեքեան,

Պատրիարք Սրուսաղեմի

Հայկական Առաքելական Եկեղեցւոյ

Քրիստոս, մեր Յօյսք, իսկաւ. էս յարեալ
ի մեռելոց:

Հրեշտակներու կողմէ յայտարարուած եւ
սուրբ Առաքելներուն կողմէ աշխարհին
հաշակութեամբ այս բերկրալի պատգամը Մեր
սիրտը կը լեցնէ եւր Ձերդ Ամենապատու-
թեան կը յայտնենք մեր անկեղծ եւ լաւագոյն
մաղբանքները Տիրոջ Յարութեան տօնին ա-
ռիթով:

Այս սուրբ շրջանին մեր ուրախութիւնը
մասնաւորաբար զօրաւոր է, դէպի Սուրբ
Քաղաք եւ Փրկչին երկրային կեանքովը սրբա-
բալորնուած վայրերը կատարած մեր այցե-
լութեան յիշատակներուն պատճառաւ: Սոյն
այցելութիւնն էր, նաեւ, որ կարելիութիւնը
ստեղծեց մեզի՝ հանդիպումի մը ընթացքին
խաղաղութեան եղբայրական համբոյր մը
փոխանակելու Ձերդ Ամենապատուութեան
հետ. ու այս իրողութիւնը մեզի կու տայ այս
Առաքելական Աթոռին եւ Հայկական Առա-
քելական Եկեղեցիին միջեւ շատ աւելի սերտ
յարաբերութիւններ զարգացնելու յոյսը:

Կ'աղօթենք առ Աստուած, Հայրը բոլորին,
որ Ձերդ Ամենապատուութեան եւ Ձեր բոլոր
հաւասացեալներուն շնորհէ լիութիւնը զա-
կական ուրախութեան:

Վաթիկանէն, 27 Ապրիլ 1964

ՊՕՂՈՍ Զ.

ԼԱՄՊԵՐ ՊԱԼԱՑ

ՀԱՅԻՆ — 1964

Չեղ Ամենագասուսիւն, սիրելի եղբայր
ի Քրիստոս,

Ճնարհ եւ խաղաղութիւն ի Տեառնէ Լօրէ
մերձեւ եւ ի Տէր Յիսուս Քրիստոս:

«Քրիստոս Յարեաւ. Յարեաւ իսկապէս,
աղկոյթաւ»:

Այս էր առաջին Աստեղաներու շրջանին
ճնշող յաղթական պատգամը: Այսօր, ո՛չ
նուազ քան անցեալին, Քրիստոսի ամբողջա-
կան խորհրդաւոր Մարմինը կ'ընդունի եւ
կը հաշակե առաքելական այս աւետար: Ըս-
տեալ Սուրբ Դեղ, մեր Փրկիչը Յիսուս Քրի-
ստոս յարեաւ երեսը օրը:

Բոլոր այն բաները որոնք գրուած էին
Մովսէսի եւ մարգարէներու կողմէ Աստի-
ւիլի, Անոր չարչարաններուն եւ Անոր վառ-
քին առնչութեամբ, Յարուցեալ Քրիստոսի
Անձով իսկ բացատրեցան ու յայտնեցան
անոնց՝ որոնք իր ընկերակիցներէն էին զեպի
էմմատու համբուն վրայ: Անոնք թան իրա-
ւոյ. «Այ իսկ եւ սիւս մեր հմէկին ի մեզ՝
մինչ խօսերն ընդ մեզ զհանապարհայն»
(Վկ. ԻԲ. 32):

Մեր օրերուն, երբ մեր սէսերը բոլոր
հաւատացեալ Քրիստոնէաներու միութիւնը
կը ցանկան տեսել, կ'աղօթենք որ Քրիստոս
Ինքն շարունակէ Սուրբ Հոգիին միջոցաւ
յայտնել խորհուրդը Դասուծող նպատակներուն
բոլոր անոնց՝ որոնք որպէս իր ընկերակից-
ները կը փախն նոյն համբէն: Նմանապէս,
մեր անկեղծ եւ ջերմեանող աղօթքն է որ
համբան ուրկէ կը փախն՝ մեզ առաջնորդէ
զեպի Սուրբ Հոգորդութեան ա՛յն թօնը, ու-
րուն բոլորս կրնանք մասնակից ըլլալ. նիւզ
ինչպէս որ Քրիստոս Ինքն անձամբ կ'օրհնէ
եւ կը կիսէ յաւիտեական կեանքի հացը ու

կը բաժնէ իր սրբազան նուէրները իր բոլոր
սուրբ ժողովուրդներուն:

Այս սուրբ շրջանին, կը միանանք Չեղի՝
եռակասարկօրէն հոշակելու Մեր Փրկչի Յա-
րութեան փառքն ու յաղթանակը, եւ կ'աղօ-
թենք որ Զատիկ նոր կեանքը առաւելագոյն
չափով ցօղուի Չեղ Ամենագասուսիւն,
Չեղ կղերականներուն եւ Չեղ համայն ժո-
ղովուրդին վրայ:

Նպրադրական սիրով ի Քրիստոս,

ՄԻՔԱՅԷԼ

Արեւիկական Քենքըրպրի

Առաջնորդ եւ Մեքապոլիս Համայն Անգլիոյ
Նորին Ամենագասուսիւն
Նիքէ Տէրեան,

Պատրիարք Հայոց Նորասպիւնի,
Նորասպիւն, Յարգանան

Ամման, 2 Մայիս 1964

Նորին Ամենագասուսիւն
Տ. Նիքէ Արեւոյ. Տէրեան,
Պատրիարք Հայոց Նորասպիւնի.

Սրբաւարժ փառաւոր Զատիկէն՝ Չեղ
Ամենագասուսիւն կը ներկայացնեն շնոր-
հաւորութիւններ եւ երջանկութեան ամենեւ
անկեղծ զլայցումներ, ու կ'աղօթենք առ
ամենակարգի Աստուծոյ որ Չեղ Ամենա-
պատուութեան շնորհէ բազում երջանիկ Զա-
տիկներ: Յարգանանի Հայ համայնքին կը
մտաբեր բարգաւաճ կեանք, եւ Յարգանանեան
մեր ամբողջ ժողովուրդին՝ երջանկութիւն եւ
յաջողութիւն, Սուրբ Տեղեաց Պատշաճ Նո-
րին Վեհափառութիւն Հիւսէյն Քաղաւորի
առաջնորդութեան եւ հովանաւորութեան
ներքին:

ՀԱՊԷՍ ՄԱՃԱԼԻ

Ընդհ. Հրամանատար Յարգանանեան Զօրաց

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ - ԲԵՄԱԿԱՆՔ

● Ուր. 1 Մայիս. — Աւագ Ուրբաթ (Յիսուսակ խաչելութեան): Կէսօրին, Ս. Գարութեան Տաճարի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ կատարուեցաւ ժաշխութեան կարգը, նախագահութեամբ Նոգշ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուրի:

— Կէսօրէ ետք, Մայր Տաճարին մէջ պաշտուեցաւ մեծահանդէս թաղման կարգը: Հանգիստացեալ էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը: Ներկայ էր մեծ թիւով ժողովուրդ:

● Շբ. 2 Մայիս. — Աւագ Շաբաթ (Ճուղալոյց Ս. Զատիկ): Առաւօտեան ժամը 8ին, փոքր թափօր մը, գլխաւորութեամբ Աւագ Թարգման Նոգշ. Տ. Գեորգ Վրդ. ի, մեկնեցաւ Ս. Գարութեան Տաճար, կատարելու համար Տաճարի դրան պաշտօնական բացումը:

— Ժամը 10-30ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւն և ուխտաւորութիւն մեկնեցան Ս. Գարութեան Տաճար, որ յաջորդաբար կատարուեցան Լուսաւորելի շքեղաւոր հանդիսութիւնն ու թափօրը: Ժամը 1ին, Յունաց թափօրէն ետք, Յունաց Ամեն. Ս. Պատրիարքն ու մեր Լուսահանը՝ Նոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, զգեստաւորուած, մտան Ս. Գերեզման, ուրկէ քառորդ մը ետք զուարս պիտի գար նուիրական լոյսը, որով պիտի լուցուէին Տաճարէն ներս խռնուած քաղմագիկ և քաղմահադար հաւատացեալներու մոմերը, ստեղծելով ընդհանուր խանդավառութիւն, մինչ զուարթօրէն կը հնչէին հայկական և յունական բոլոր զանգերն ու կոչնակները Տաճարին: Լուսակիրներ աղին թափի մը մէջ նուիրական լոյսը կը հասցնեն Ս. Գերեզմանին հայոց վերնատան մեր պատըշգամին մէջ իր տեղը դրաւած Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, որ անով կ'օրհնէ վարը խռնուած ուխտաւորաց քաղմութիւնը: Անմիջապէս Ս. Գերեզմանին շուրջ ընթացք կ'առնէ մեր թափօրը, զոր կը գլխաւորէր Նոգշ. Լուսահան Հայրը՝ եպիսկոպոսական խոյր ի գլուխ, և որուն կը հետեւէին Ղպտոց և Ասորոց թափօրները: Ժամը 2-30ին, Միաբանութիւնը վերադարձաւ Մայրավանք: Դաւթի բերդին զիմաց, Ամեն. Ս. Պատրիարքն ու Նոգշ. Լուսահանը զգեստաւորուեցան, մինչ զպիւրներ երգել սկսան Գարութեան շարականներ: Թափօրը վերջացաւ Մայր Տաճարին մէջ:

— Ժամ մը ետք, Մայր Տաճարին մէջ կը կատարուի ծրագրալոյցի արարողութիւնը, որուն աւարտին Աւագ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ իրիկնադէմի խորհրդաւոր ու յանկուցիչ Ս. Պատարագը, զոր մատուց Նոգշ. Տ. Դանիէլ Արեղայ Շամլեան: Ապա Գերշ. Տ. Սուրբէ Արքեպ. նախագահեց Ս. Զատիկի նախատօնակին, որով ետք Ս. յարեալ շարականներ երգելով Միաբանութիւնը բարձրացաւ Սեղանատուն ընթերթի:

● Կիր. 3 Մայիս. — ԶԱՏԻԿ ԵՐԵՄԻՅԱՆ ՏԵՍՈՒՆ: Գիշերուան ժամը 2ին, Միաբանութիւնը արթուն է արդէն ու կէս ժամ ետք, Գերշ. Տ. Սուրբէ Արքեպ. ի գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը կը մեկնի Ս. Գարութեան Տաճար, ուր կը պաշտուի առաւօտեան ժամերգութիւնը մինչև «Հարց»։ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ Աւագ Միաբանութիւնը զգեստաւորուելով կ'ելլէ Ս. Գերեզմանին շուրջ, ուր արարողութիւնները ամբողջացնելէ յետոյ կը կատարուի մեծահանդէս թափօր Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին և Պատանաեղեցւոյ շուրջ: Մեր թափօրին կը հետեւէին Ղպտոց և Ասորոց թափօրները: Թափօրի ընթացքին կատարուեցաւ «Անդաստան»։ Առաւօտեան ժամը 6-30ին, հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ ժամարարն էր Լուսաբարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպ. Ասլանեան, որ քարոզեց բնարան ունենալով «Եւ Դանին Ամմահութեան կնքի մատանեալ քահանայից», հանգամանօրէն բացատրելով սոյն մօլար հաւատքը հրեայ քահանաներուն և ժողովուրդին, թէ Յիսուս մահուան դատապարտելով գերեզմանած պիտի ըլլային անմահութեան և նոր վարդապետութեան հաւատքը: Սակայն, «Ամմահութեան այդ Դանին» յաղթանակը պիտի ըլլար Գարութեան խորհուրդին և անմահութեան հաւատքը հզօր փատար պիտի դառնար քրիստոնէութեան ծաւալումին ու զարգացման՝ զարեւու ընթացքին: Բազմաթիւ ժողովուրդներ շուրջով պիտի որդեգրուէին այդ հաւատքին զանգուածօրէն, և հայ ժողովուրդը առաջիններէն եղաւ որ անցաւ արեան մկրտութեան և խաչի նամբէն, միշտ աչքը յառած Ամմահութեան անմեղ զաղաւթարին և իր քրիստոնէական հաւատքին: Պատարագը աւարտեցաւ ժամը 9ին Տնօրինական Ս. Տեղեաց այցելութեան թափօրէն ետք Միաբանութիւնը, գլխաւորութեամբ Գերշ. Լուսաբարապետ Սրբազանին, համբայ ելաւ դէպի Մայրավանք և Հայոց թաղի մուտքէն Գարութեան շարականներու երգեցողութեամբ բարձրացաւ Պատրիարքարան:

— Կէսօրէ ետք, Մայրավանքի մեծ րակին մէջ կատարուեցաւ Զատիկական մեծ «Անդաստան»ը: Հանդիսապետն էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը:

● Բշ. 4 Մայիս. — Յիսուսակ մեղեց: Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ մատուցուեցաւ հանդիսաւոր Ս. Պատարագ: Պատարագին էր Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը, որ խօսեցաւ յոյժ տպաւորիչ քարոզ մը Գարութեան ստուգութեան մասին, բնարան ունենալով «Բեր զմատուեն քո և ա'րկ այսր, և տե'ս զձեռս իմ. և բե'ր զձեռն քո՝ և միեա' ի կողս իմ, և մի' լինիր անհաւատ՝ այլ հաւատացեալ» (Յովն. Ի. 27): Յայտնեց թէ զոհողութեան գերագոյն ապացոյցը վերբին փաստն է Քոլոր դարեւան մէջ ալ գտնուած են մարգեր, անտեղի ու անհա-

ատ, որոնք սեփականի են ու շօշափելի են դատ
աշխատի կ'ուզեն հաւատալ: Մեր ժողովուրդը
չատ է ունեցած վերքեր, բայց կրցած է միշտ
այդ վերքերէն յօրինել երգեր: Ահա թէ ուր է
զաղտնիքը անոր գոյատեւման: Յետոյ ուխտա-
ւորներուն խօսեցաւ Երուսաղէմի բացառիկ
նշանակութեան մասին ու փակեց իր քարոզը
անոնց ուղղուած ողջնթի խօսքերով: Ս.
Պատարագէն ետք, Ամեն. Ս. Պատրիարք
Հայրը, ամպնովանիի ներքեւ և Ս. Խաչա-
փայտի մատունքն ի մեռին, նախագահեց
Մայր Տաճարին մէջ կատարուած մեծահանդէս
թափօրին: Թափօրի աւարտին երգուեցաւ
«Տանապարհ», յատկապէս ուխտաւորաց հա-
մար: Ապա Միաբանութիւնը տփրիստոս յար-
եաւ: Հարկանք երգելով բարձրացաւ Պատ-
րիարքարան, ուր ուխտաւորները Սրբ. Պատ-
րիարքէն ստացան Ս. Պատարագի նշխար: —
Քարոզը և Ս. Պատարագէն մաս մը ձայնա-
սփռութեան Յորդանանեան ռատիօկայանէն:

● Գշ. 5 Մայիս. — Գ. օր Ս. Զատիկ: Հստ
սովորութեան, Ս. Պատարագ մատուցուեցաւ
Ս. Գլխադրի մատրան մէջ: Ժամարարն էր
Հոգշ. Տ. Սամուէլ Արք. Աղոյեան: Ապա Հոգշ.
Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուրի նախագահութեամբ
կատարուեցաւ հոգեհանգստեան պաշտօն
խնդրամատոյց ուխտաւորաց նշնեցեալներու
հոգիներուն համար:

● Եր. 9 Մայիս. — Գլխաւումն Ս. Յովնանու
կարգուեցին: Ս. Պատարագը մատուցուեցաւ
Մայր Տաճարի Ս. Կարապետի խորանին վրայ:
Ժամարարն էր Հոգշ. Տ. Վաչէ Արեղայ Իգնա-
տիոսեան:

● Կիր. 10 Մայիս. — Նոր Գիրակի (Յիւսէփ
քիւրաւոր ցնահապկացի մեքոց): Հստ սովորութեան,
Մայր Տաճարի Աւագ Սեղանին վրայ պատա-
րագեց Լուսահան Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վար-
դանեան: Հայր մերէն առաջ, Լուսարարա-
պետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. ներկայացուց
կեանքն ու գործը Ամենայն Հայոց Երջանկա-
յիշատակ Տ. Տ. Գեորգ Զ. Հայրապետին, որմէ
ետք նախագահեց, Ամենայն Հայոց Վեհափառ
Հայրապետին կոնդակաւ տուած հրահանգին
համաձայն, անոր հոգեոյն համար կատարուած
հոգեհանգստեան հանդիսաւոր պաշտամուն-
քին, անոր մահուան տասնամեակին առթիւ:
Այդ միջոցին, Մայրավանքի մեծ վանքը կը
հնչէր ընդհատ ընդհատ, ի նշան սուգի: Իսկ
Աւագ Խորանի աշակողմը դրուած էր սև շղարշ-
ներով ծածկուած շքեղ բազկաթոռ մը: Հոգե-
հանգիստէն ետք, Հոգշ. Պատարագիչ Հայրը
խօսեցաւ Ապրիլեան Եղեռնի մէջ միլիոն նա-
հատակներուն մասին, բնարան ունենալով
Մի' երկնչիւր, հօտ փոքրիկ ... և յայտնեց
Թէ հոգեւոր վսեմ արժեքներու պաշտպանու-
թեան ի խնդիր նահատակութիւն յանձն առնող
ժողովուրդը անկասկած որ օժտուած կ'ըլլայ
գոյատեւելու, դէպի յաւերժութիւն երթալու:
Կանգնուեց Եր. Պատարագէն ետք կա-

տարուեցաւ դարձեալ հոգեհանգստեան պաշ-
տօն' հայ նահատակաց, ինչպէս նաև խնդրա-
մատոյց ազգայնոց նշնեցեալներու հոգիներու
համար, նախագահութեամբ Գերշ. Լուսա-
րարապետ Ս. Հոր: Նոյնը կատարուեցաւ ապա
Տաճարի գաւիթը՝ Երանաշնորհ Տ. Կիրեղ Պատ-
րիարք Հօր շիրմին վրայ, որմէ ետք, Թափօ-
րը, հանգստեան շարականներու երգեցողու-
թեամբ և Հոգշ. Տ. Գեորգ Վրդ.ի գլխաւորու-
թեամբ, մեկնեցաւ Զամ-Թաղի Գերեզմանա-
վայրը, հոն ևս կատարելու համար նոյն աղա-
րողութիւնը:

● Եր. 16 Մայիս. — Վաղուան Աշխարհա-
մատրան Կիրակիի առթիւ, կէսօրէ ետք,
Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս.ի
գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը շրջա-
փառով մուտք գործեց Ս. Յարութեան Տա-
ճար, ուր պաշտուեցան երեկոյեան ժամեր-
գութիւնն ու նախատօնակը Ս. Լուսաւորիչ ե-
կեղեցւոյ մէջ: Ապա կատարուեցաւ Տնօրինա-
կան Սրբատեղեաց այցելութեան հանդիսաւոր
թափօր Տաճարէն ներս: Թափօրապետն էր
Հոգշ. Տ. Տաթև Արք. Ղարիպեան:

● Կիր. 17 Մայիս. — Աթաբաղմամաթան (Կա-
նաչ Կիրակի): Գրիշերային և առաւօտեան ժա-
մերգութիւնները պաշտուեցան ի Ս. Յարու-
թիւն, Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ: Ապա
Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս.
մատոյց օրուան հանդիսաւոր Ս. Պատարագը
Քրիստոսի Ս. Գերեզմանին վրայ, որմէ ետք
նախագահեց Ս. Գերեզմանի ատենին մէջ
կատարուած «Անդաստան»ին:

● Կիր. 24 Մայիս. — Կարմիր Կիրակի: Ս.
Պատարագը մատուցուեցաւ ի Ս. Յակոբ: Ժա-
մարարն էր Արժ. Տ. Կարապետ Քննչ. Ան-
դրէասեան:

● Կիր. 31 Մայիս. — Տօն Երեմիայի Ս. Խաչին:
Առաւօտեան ժամերգութիւնէն ետք և Անդա-
ստանէն անմիջապէս առաջ, Մայր Տաճարին
մէջ կարդացուեցաւ Երուսաղէմի Կիրեղ Ա.
Հայրապետին Ս. Խաչի Լուսաւոր երեւումին
առթիւ Վոստանդ կայսեր յղած Թուղթին
թարգմանութիւնը: Ապա Ս. Պատարագը մա-
տուցուեցաւ Աւագ Սեղանին վրայ: Ժամարարն
էր Հոգշ. Տ. Վաչէ Արք. Իգնատիոսեան: Աւագ
Խորանին վրայ կը տեսնուէր մառ կանթեղնե-
րով զարդարուն Ս. Խաչին նշանը:

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ա Կ Ա Ն Ք

● Բշ. 4 Մայիս. — Կ. ա. ժամը 11:30ին. Ս.
Զատիկի տօնին առթիւ, Պատրիարքարան այ-
ցելեցին Լատինաց Ամեն. Ս. Պատրիարքը, իր
Միաբանութեան անդամներով, Լուսաւորական-
ներու Երէցը և Արար-Լուսաւորականներու Ե-
րէցները: Պետական դէմքերէն՝ Երուսաղէմի
Վսեմ. Կառավարիչը և Ոստիկանապետը:

— Կէսօրէ ետք, Ս. Ուխտիս երիտասարդ Միաբաններէն և Ս. Պատրիարքի Գաւազանակիր Հոգշ. Տ. Գեղամ Արղ. Զաքարեան մեկնեցաւ Պէյրութ, անկէ անցնելու համար իր նոր պաշտօնատեղին՝ Կալկաթա:

● Գշ. 5 Մայիս. — Նոյն առիթով, կէսօրէ առաջ ժամը 9-30ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր Գլխաւորութեամբ, Միաբանութիւնը շնորհաւորութեան գնաց Յունաց Ամեն. Ս. Պատրիարքին, որմէ ետք, Հոգշ. Հայրերու ընկերակցութեամբ, Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. այցելեց Ղպտոց, Ասորոց և Հապէչաց եպիսկոպոսներուն:

— Նոյն առիթով, կէսօրէ առաջ ժամը 10-12, հետեւեալները յաջորդաբար այցելութեան եկան Պատրիարքարան. — Յունաց Ամեն. Ս. Պատրիարքը, Ֆրանչիսկեանց Գերշ. Կիւսթոսը, Ղպտոց, Ասորոց, Հապէչաց և Յոյն-Կաթոլիկներու եպիսկոպոսները, բոլորն ալ իրենց Միաբանութեան անդամներով, Անկիլիքան Արքեպս. և Արար-Անկիլիքան Եպս.ը, Հայ-Կաթոլիկներու և Մարոնիթ համայնքի Պատր. Փոխանորդները և Պապական Գերշ. Նուիրակը, Վսեմ. Քաղաքապետը՝ իր փոխանորդին հետ, և ոտար տէրութեանց Հիւպատոսներ:

● Եր. 9 Մայիս. — Կէսօրէ ետք, Յունաց Պատրիարքարանի Քարտուղար Զօրծ Սայիտի յաւարկաւորութեան մեր կողմէ ներկայ եղան Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. Վարդանեան, Արժ. Տ. Կարապետ Քննչ. Անդրէասեան և Տիար Կարպիս Հինգլեան:

● Եշ. 21 Մայիս. — Պիւնիքական Վապէչեան օդանաւային ընկերութեան կողմէ, Միջին Արևելքի իրենց ընդհ. Տնօրէնին ի պատիւ Ամպասատօր պանդոկի մէջ տրուած ընդունելութեան ներկայ եղան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. և Տիար Կարպիս Հինգլեան:

● Բշ. 25 Մայիս. — Յորդանանի Անկախութեան 18րդ տարեդարձին առիթով, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը իր, Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան և Յորդանանի Հայ համայնքին անունով շնորհաւորական հեռագիր մը յղեց Ամմանի Արքեպիսք:

— Նոյն առիթով, Զաքարայի սպայակոյտի ակումբին մէջ տրուած ընթերթին ներկայ եղան Ամմանի և Երջկայից Հովիւ Հոգշ. Տ. Անուշաւան Վրդ. Զղէանեան և Հոգշ. Տ. Յովսէփ Վրդ. Մամուր:

● Եր. 30 Մայիս. — Կէսօրէ առաջ, քաղաքիս Սպանական Ընդհ. Հիւպատոսը իր մօտաւոր մեկնումին առիթով հրաժեշտի այցելութեան եկաւ Պատրիարքարան:

— Կէսօրէ ետք ժամը 5ին, Իտալիոյ աղգային տօնին առթիւ, Իտալական Ընդհ. Հիւպատոսարանին մէջ տրուած ընդունելութեան ներկայ գտնուեցան Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպիսկ. Հոգշ. Տ. Յակոբ Վրդ. և Տիար Կարպիս Հինգլեան:

Ս. ԶԱՅԿԻ ՌԵԽՏԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Այս տարի ևս, Զատիկական տօներու շրջանին, Երուսաղէմ ունեցաւ հոծ ուխտաւորութիւն: Ապրիլի կէսերէն սկսեալ, Յորդանան ժամանել սկսան Հայ, Յոյն, Ղպտի, Ասորի և այլացեղ ուխտաւորներու կարաւաններ, աշխարհի չորս ծագերէն: Հայ ուխտաւորները, որոնց թիւը հասաւ մօտ 2000ի, եկած էին մեծ մասամբ Իրաքէն, Սուրիայէն և Լիբանանէն: Կային նաև Եգիպտահայեր և Կիպրահայեր: Հոգշ. Հայրերէ քաղկացած Ուխտաւորաց Ընդունելութեան Յանձնախումբ մը կարելի փութով կատարեց ուխտաւորներու տեղաւորման աշխատանքները: Ուխտաւորներուն որամագրուեցան նաև Ս. Թարգմանչաց Վարժարանը, մասեր ժառանգաւորաց Վարժարանէն և Գ. Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան նորակառոյց շէնքէն: Անոնք, մասնաւոր ժամանակացոյցի մը համաձայն և Յանձնախումբի անգամ Հայրերու առաջնորդութեամբ, այցելեցին Ս. Երկրին սրբավայրերը, պատմական ու տեսարժան վայրերը, ուր և ստացան հարկ եղած Լուսարանութիւններ:

Տօներու հոգեպարար արարողութեանց մասնակցել և իրենց ուխտերը կատարել ետք, ուխտաւորները վերադարձան իրենց տեղերը, հոգեպէս քաւարուած ու լիացած:

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԻՒՆԻ Ս. ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՅ ՎԱՐՎԱՐԱՆԻ

Այս տարի, Կրթական Նախարարութեան հրահանգով, Յորդանանի բոլոր դպրոցները իրենց ամառնային արձակուրդին սկսան տնվորականէն տասնհինգ օր կանուխ: Առ այդ, Ս. Զատիկ տօներէն առաջ աւարտեցան Սրբոց Թարգմանչաց Վարժարանի դասաւանդութիւնները, իսկ Զատիկ արձակուրդէն անմիջապէս ետք, Մայիս 6ի Զորքըշարթի օրը, սկսան Ամավերջի ֆննութիւնները, որոնք տեւեցին մէկ շաբաթ: Անկէ ետք, երբ Կիրակիներ յաջորդաբար, կատարուեցան դպրոցական տարեփակի հանդիսութիւնները, որոնց համառօտ նկարագրութիւնը կու տանք ստորև:

Ա. — ՏԱՐԵԿԱՆ ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԻՍ

Տեղի ունեցաւ Կիրակի, 17 Մայիսի կէսօրէ ետք ժամը 3-30ին, Ժառանգ. Վարժարանի մարզադաշտին վրայ, Նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. և ի ներկայութեան Հոգշ. Հայրերու և ժողովուրդի բազմութեան:

Հանդէսը բացուեցաւ մարդկանց ու տղանցով և Արքայական Քայլերգով: Դաշտահանդէսը ուներ մարզանքի, վազքի — 50-600 մէթր —, ոտտուժի — բարձր և երկար —

դրոշարչաւի և պարանաձգութեան բաժինները, եղան նաև արգելարչաւ, զնդարձակում և զուարճախաղերը, խաղերէն շատերուն իրենց մասնակցութիւնը բերին նաև աղջիկները, մանչերուն նման բաժնուած երկու մրցորդ խումբերու: Արգիւնքը յաջող էր ըստ ամենայնի և լաւագոյնս կ'արտայայտէր ֆիզիքական զատիարակութեան ընծայուած կուրորութիւնն ու խնամքը վարժարանէն ներս: Դաշտանանդէսի աւարտին, Գերշ. Նախագահ Սրբազանը պարգևատրեց յաջող մարդիկները բաժակներով ու մետալներով:

Հանդէսը վերջացաւ ժամը 6:30-ին:

Բ. — ԱՄՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆՊԷՍ ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷՋԻ ԲԱԺՆԻՆ

Տեղի ունեցաւ 24 Մայիս, Կիրակի կէսօրէ ետք ժամը 4-ին, Ժառանգ. վարժարանի հանգիստարանին մէջ, նախագահութեամբ զարմեալ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Ի Ներկայութեան Միաբան Հարց և ժողովուրդի խումբ բազմութեան:

Նուրջ երկու ժամերու ընթացքին, Մանկապարտէզի և Նախակրթարանի Ա. դասարանի փոքրիկները գովելի յաջողութեամբ իրագործեցին հանելի յայտագիր մը, բաղկացած արտասանութիւններէ, խմբերգներէ, մարզանքներէ, հայկական պարերէ և փոքրիկ տրամախօսութիւններէ, որոնք արժանացան ներկաներու բուռն ծափահարութիւններուն: Այս բոլորը ապացոյցն էր ու արգիւնքը Մանկապարտէզի ուսուցչուհիներուն՝ մեր մատաղ սերունդի առողջ դաստիարակութեան համար թափած տարուան մը խանդոտ ու բոլորաշուէր աշխատանքներուն:

Հանդէսի աւարտին, Գերշ. Սրբազանը վկայականներ բաժինց յաղիկ դասարանէն չորհաւարտ 23 երկսեռ փոքրիկներուն, ու ծնողներուն խօսած յորդորականէն ետք օրհնեց զանոնք Վահագանիչով ու փակեց հանդէսը Տէրունական Աղաթքի երգեցողութեամբ:

Գ. — ԱՄՄԱՎԵՐՋԻ ՀԱՆՊԷՍ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻՆ

Տեղի ունեցաւ Կիրակի, 31 Մայիսի երեկոյեան ժամը 7-ին, Ժառանգ. վարժարանի հանգիստարանին մէջ, նախագահութեամբ Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Հայրիկ Արքեպս. Ի Ներկայութեան Հոգ. Հայրերու և ծնողներու ու հրաւիրեալներու բազմութեան:

Հանդէսը բացուեցաւ Արքայական Քայլերգով և Հայրապետական Մարթիրոգով: Ապա, երկու ժամերու ընթացքին, զործադրութեան գրուեցաւ կոկիկ յայտագիր մը, բաղկացած ընթացաւարտ դասարանի աշակերտ-աշակերտուհիներու կողմէ պատրաստուած հայերէն, արաբերէն և անգլերէն ատենախօսութիւններէ և ուղեքններէ, խմբերգներէ՝ զորս յա-

ջողութեամբ կատարեց վարժարանի երկսեռ երգչախումբը՝ ղեկավարութեամբ Հոգ. Տ. Արշակ Արք. Խաչատուրեանի, արտասանութեան և դաշնամուրի ու ձեռնադաշնակի նուագածութեանէ: Հրաժեշտի երգէն ետք, վարժարանի առժմ. Տեսուչ Հոգ. Տ. Դանիէլ Արք. նամական կարգաց վարժարանի միամեայ գործունէութեան տեղեկագիրը, որ պիտի հրատարակուի Սիոնի յաջորդ թիւով: Ապա կատարուեցաւ վկայականներու և մրցանակներու բաշխումը: Հանդէսը փակուեցաւ Նախագահ Ս. Հօր խրատականով և Պահպանիչով:

ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՊԱ ԶԷՆԱԶԷԱՆ (1882 — 1964)

Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը վիշտը ունեցաւ կորսնցնելու աշխատաւոր Միաբան Ակնցի, Ռաֆայէլ Պապա ձէնաղեանը, որ 12 Յունուար 1947-ին ընդունուած էր Միաբանից շարքին մէջ, և կը ծառայէր այդ թուականէն ապրիլ մինչև 1961, Ս. Յարութեան Տաճարին մէջ, երբ 1961-ին իբրև պահապան Ս. Գլխադրի մատրան, Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճար փոխադրուեցաւ: 1962 Յուլիսին, ինքնայօժար կամքով փափաքեցաւ փոխադրուիլ Ռասէլ Ամուտի ձերանոցը, ուր և վախճանեցաւ Յունիս 1-ի առաւօտուն, յառաջացեալ տարիքի մէջ:

Ռաֆայէլ Պապա ձէնաղեան բարի, համեստ, աղօթասէր, պարտաճանաչ, նախանձախնդիր և նուիրուած աշխատաւոր Միաբան մըն էր Գրիստոսի Ս. Գերեզմանին և Ս. Տեղեաց ծառայութեան մէջ:

Հանգուցեալին թաղման կարգը կատարուեցաւ նոյն օրը յետ երեկոյեան ժամերգութեան, Մայր Տաճարի Ս. Էջմիածին մատրան մէջ, նախագահութեամբ Գերշ. Տ. Սուրէն Արքեպս. Ի մասնակցութեամբ բոլանդակ Միաբանութեան: Թաղուեցաւ Զամ-Թաղի գերեզմանոցը: Հանգիստ յաւիտենական իր հոգւոյն:

ԶՄՐՈՒՒՅ ՄԱՅՐԱՊԷՏ ՍԱՐԱՖԷԱՆ (1890 — 1964)

Նոյնպէս ցաւով կ'արձանագրենք մահը Ս. Աթոռոյ տարեց Մայրապետներէն Զմրութ Սարաֆեանի, Աֆիոն-Գարահիսարցի, որ տեղի ունեցաւ անցնող Ապրիլի 6-ին:

Հանգուցեալը 1955-էն ի վեր կ'անդամակցէր Ս. Աթոռոյ Մայրապետաց դասին, հակառակ իր յառաջացեալ տարիքին անձնուիրաբար ծառայելով այս Հաստատութեան:

Յուրակաւորութիւնը կատարուեցաւ նոյն օրը կէսօրէ ետք, Ս. Հրեշտակապետաց եկեղեցւոյ մէջ — Հանգիստ իր քաջի հոգւոյն: